

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om främjande av anlitandet av fjärranslutningar vid rättegångar i förvaltningsärenden

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om rättegång i förvaltningsärenden, lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar, lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden, värnpliktslagen och lagen om virkesmätning ändras.

Syftet med propositionen är att göra rättegångar smidigare och förbättra tillgången till rättslig prövning samt att minska dröjsmål i rättegångar genom att tydligare bestämmelser om anlitande av fjärranslutningar tas in i lagstiftningen. Genom de föreslagna ändringarna utökas möjligheterna att anlita fjärranslutningar i förvaltningsdomstolar, specialdomstolar och besvärsnämnder som inrättats för att behandla besvär.

Genom propositionen möjliggörs deltagande på distans i muntlig förhandling och i muntlig förberedelse för ledamöter som ingår i förvaltningsdomstolens sammansättning. Bestämmelserna om deltagande på distans för parter i rättegången och andra som ska höras förtydligas. Det föreslås att förvaltningsdomstolen av särskilda skäl utan en parts samtycke ska kunna besluta att parten ska delta i den muntliga förhandlingen med anlitande av fjärranslutning. Dessutom föreskrivs det om möjlighet att ordna muntlig förhandling eller muntlig förberedelse helt och hållet med anlitande av fjärranslutning i form av rättegång via fjärranslutning. Även lagstiftningen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar preciseras till följd av förslagen. Dessutom föreslås det bestämmelser om arbetsordning för de besvärsnämnder som inrättats för att behandla besvär.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2027.

1.

Lag

om ändring av lagen om rättegång i förvaltningsärenden

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) 73 §,
ändras 54 § 1 mom. samt
fogas till lagen ett nytt 7 a kap. som följer:

6 kap.

Handläggning och utredning av ärenden

54 §

Tryggande av ordningen vid rättegången

Förvaltningsdomstolen ska svara för ordningen vid rättegången. Den som stör handläggningen kan avlägsnas från rättegångstillfället. Om den som ska avlägsnas är part, ska denne ges möjlighet att delta i rättegångstillfället med anlitande av fjärranslutning, om detta är möjligt att ordna och ordföranden anser att deltagande på distans är ändamålsenligt. Domstolen har rätt att få handräckning av polisen för att ordna rättegångstillfället och trygga ordningen vid rättegångstillfället.

---

7 a kap.

Anlitande av fjärranslutning i förvaltningsdomstolen

78 a §

Deltagande på distans för ledamöter som ingår i förvaltningsdomstolens sammansättning

Ordföranden kan tillåta att en annan ledamot som ingår i sammansättningen eller en föredragande deltar i den muntliga förhandlingen med anlitande av en teknisk metod för dataöverföring där de som deltar i förhandlingen har sådan kontakt att de kan tala med och se varandra (*fjärranslutning*).

Det ska finnas grundad anledning till deltagande på distans. Vid prövningen ska ärendets art och dess betydelse för en part beaktas.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på muntlig förberedelse, om ordföranden anser att deltagande på distans är ändamålsenligt.

78 b §

Deltagande på distans för parter i rättegången

En part i rättegången kan delta i den muntliga förhandlingen med anlitande av fjärranslutning, om förvaltningsdomstolen anser det ändamålsenligt.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på partens lagliga företrädare och ombud.

Förvaltningsdomstolen kan av särskilda skäl utan en parts samtycke besluta att parten ska delta i den muntliga förhandlingen med anlitande av fjärranslutning. Vid prövningen ska hänsyn tas till ärendets art och dess betydelse för parten, i vilken fas behandlingen av ärendet är samt andra omständigheter, såsom behovet av att garantera ordningen eller säkerheten under förhandlingen.

Vad som föreskrivs i 1–3 mom. tillämpas också på muntlig förberedelse. Efter prövning av förvaltningsdomstolen kan deltagande på distans i muntlig förberedelse med en parts samtycke också ske utan att deltagarna ser varandra.

78 c §

Deltagande på distans för andra som ska höras

Vittnen, sakkunniga och andra än i 78 b § avsedda personer som ska höras kan delta i den muntliga förhandlingen med anlitande av fjärranslutning, om förvaltningsdomstolen anser det ändamålsenligt. En person kan efter prövning av förvaltningsdomstolen höras också utan att deltagarna ser varandra.

78 d §

Rättegång via fjärranslutning

Den muntliga förhandlingen kan ordnas så att ordföranden, de övriga ledamöterna i sammansättningen, föredraganden och parterna i rättegången samt andra som ska höras deltar via fjärranslutning (*rättegång via fjärranslutning*), om förvaltningsdomstolen anser att förutsättningarna enligt 78 a § 2 mom. uppfylls.

Även muntlig förberedelse kan ordnas på det sätt som avses i 1 mom., om förvaltningsdomstolen anser det ändamålsenligt. Efter prövning av förvaltningsdomstolen kan muntlig förberedelse också ordnas utan att deltagarna ser varandra.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

2.

Lag

om ändring av 4 och 10 § i lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar (381/2007) 4 § 1 mom.
och 10 § 1 mom. som följer:

4 §

Uppgifterna om en rättegång samt deras offentlighet

De uppgifter som antecknas i förvaltningsdomstolens diarium eller motsvarande dokumentregister och som är nödvändiga för specificering av en part eller någon annan som har del i saken samt uppgifter om den domstol som behandlar ärendet, den myndighet som fattat det överklagade beslutet, ärendets exakta art och processens gång samt den muntliga förhandlingens tid och plats är omedelbart offentliga utan hinder av sekretessbestämmelserna, om inte något annat följer av 5 §. Om det inte finns någon plats för den muntliga förhandlingen, är uppgiften om hur man kan följa den muntliga förhandlingen offentlig.

---

10 §

Offentlighet vid muntlig förhandling

Var och en har rätt att närvara vid en muntlig förhandling i ett ärende eller att via videoförbindelse följa en rättegång som ordnas via fjärranslutning, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller i någon annan lag.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av lagen om besvärnämnden för arbetspensionsärenden

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om besvärnämnden för arbetspensionsärenden (677/2005) en ny 16 a § som
följer:

16 a §

Arbetsordning

Närmare bestämmelser om organiseringen av arbetet i besvärnämnden meddelas i
arbetsordningen, som fastställs av besvärnämnden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av värnpliktslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fögas till värnpliktslagen (1438/2007) en ny 117 a § som följer:

117 a §

Arbetsordning för centralnämnden för uppståndsärenden

Närmare bestämmelser om organiseringen av arbetet i centralnämnden för uppståndsärenden meddelas i arbetsordningen, som fastställs av centralnämnden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____
_____

5.

Lag

om ändring av 8 § i lagen om mätning av virke

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 8 § i lagen om mätning av virke (414/2013) ett nytt 2 mom. som följer:

8 §

Virkesmätningsnämnden

Närmare bestämmelser om organiseringen av arbetet i mätningsnämnden meddelas i arbetsordningen, som fastställs av mätningsnämnden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____
_____

Helsingfors den 20

Statsminister

Petteri Orpo

Justitieminister Leena Meri

